

แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาราช
อำเภอเมืองราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วไลรัตน์ ฟิงอยู่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พฤษภาคม 2552

แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาราช
อำเภอเมืองราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วไลรัตน์ ฟิ่งอยู่

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาศาสตรศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

METHODS FOR PROMOTING THE PREVENTION OF HEMORRHAGIC FEVER
AT MAHARAJ MUNICIPALITY, MAHARAJ DISTRICT,
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

WALEERAT PHUENGYOO

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Arts Degree in Development Strategy
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
May 2009

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าอิสระ แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาล

ตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นางสาวลิรัตน์ พึ่งอยู่

สาขา

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ลัดดาวัลย์ แจ่มฤกษ์แจ้ง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ

(ดร.ยิ่ง กิริติบุรณะ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

.....รักษาราชการแทนอธิการบดี

(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

พฤษภาคม พ.ศ. 2552

วลีรัตน์ ฝั่งอยู่. (2552). แนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของเทศบาล

ตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม.

(ยุทธศาสตร์การพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

อาจารย์ที่ปรึกษา. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของเทศบาลตำบลมหาราช และ สภาพการณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกัน โรคไข้เลือดออกของเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน โรคไข้เลือดออก ของเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมการป้องกัน โรคไข้เลือดออกของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ มีจำนวน 132 คน ประกอบด้วย ผู้มีส่วนรับผิดชอบการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 37 คน และประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมหาราช อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 95 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. บริบทของเทศบาลตำบลมหาราชและสภาพการณ์ที่เกี่ยวกับการป้องกัน โรคไข้เลือดออกนั้นมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมหาราช ดูแลด้านงบประมาณที่ได้รับจาก กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลมหาราช เป็นแกนหลักในด้านวิชาการ โดยประสานงานกับสาธารณสุขอำเภอมหาราช สถานีอนามัยตำบลมหาราช สถานการณ์โรคไข้เลือดออกที่ผ่านมาในเขตเทศบาลตำบลมหาราชนั้น สามารถควบคุมได้

2. การศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน โรคไข้เลือดออก ในงานด้านวางแผน งานด้านปฏิบัติ งานด้านตรวจสอบ และงานด้านปรับปรุง ผู้มีส่วนรับผิดชอบมีเกณฑ์การปฏิบัติเป็นประจำในงานทุกด้าน และประชาชนมีเกณฑ์การปฏิบัติเป็นประจำในทุกด้าน เช่นกัน

3. การเสนอแนวทางการส่งเสริมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ในงานด้านวางแผน งานด้านปฏิบัติงานด้านตรวจสอบ และงานด้านปรับปรุง ผู้มีส่วนรับผิดชอบ มีระดับการส่งเสริมในเกณฑ์มากในงานทุกด้าน และประชาชนมีระดับการส่งเสริมในเกณฑ์มากในงานทุกด้านเช่นกัน โดยมีการจัดทำยุทธศาสตร์ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์การสร้างองค์ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก กลยุทธ์พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมและเครือข่าย กลยุทธ์นี้เทศติดตามอย่างเป็นระบบ และกลยุทธ์พัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาโรค ไข้เลือดออกอย่างต่อเนื่อง

Waleerat Phuengyoo. (2009). **Methods for Promoting the Prevention of Hemorrhagic Fever at Maharaj Municipality, Maharaj District, Phranakhon Si Ayutthaya province.** An Independent Study, Master of Arts (Development Strategy). Phranakhon Si Ayutthaya : Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisor : Assistant Professor Dr. Sirina Jitcharat.

ABSTRACT

The purposes of this research were to : 1) study the context of Maharaj Sub-district Municipality and conditions related to hemorrhagic fever protection in Maharaj District, Phranakhon Si Ayutthaya Province; 2) explore operation conditions related to hemorrhagic fever protection in Maharaj Sub-district Municipality Maharaj District, Phranakhon Si Ayutthaya Province; and 3) suggest guidelines to promote hemorrhagic fever protection in Maharaj Sub-district Municipality, Maharaj District, Phranakhon Si Ayutthaya Province. The sample group, derived from purposive sampling, consisted of 132 respondents, 37 of which were in charge of hemorrhagic fever protection in Maharaj Sub-district Municipality, Maharaj District, Phranakhon Si Ayutthaya Province, while 95 were those living in that area. The research instrument was a questionnaire. Descriptive statistics were employed.

The findings indicated the following:

1. There were many organizations involved in hemorrhagic fever protection, namely Public Health and Environment Department, Maharaj Sub-district Municipality which was responsible for the budget obtained from Ministry of Public Health; Maharaj Hospital which played a key role in an academic aspect, in cooperation with Maharaj District Public Health Office and Maharaj Sub-District Public Health Center. It was found that hemorrhagic fever in Maharaj Sub-district Municipality had always been under control.
2. People in charge of hemorrhagic fever protection regularly performed their duties in planning, operation, inspection, and improvement, and so did the people in the area.
3. People in charge of hemorrhagic fever protection and people living in the area suggested guidelines to promote hemorrhagic fever protection at a high level in all aspects – planning, operation, inspection, and improvement. Four strategies in hemorrhagic fever protection, namely the establishment of hemorrhagic fever cognition, the development of participation and networking processes, systematic monitoring, and the development of guidelines for a continual solution of hemorrhagic fever were also implemented and carried out.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ทำ การค้นคว้าอิสระฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ยิ่ง กิริติบุรณะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพร พูลสุข ร.ต.ท.หญิง สุนิย์ ปรีชญาอาภรณ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ลัดดาวัลย์ แจ่มฤกษ์แจ้ง ดร.ยิ่ง กิริติบุรณะ ที่ได้เป็นกรรมการสอบ การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่น้องนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา รุ่น 2 ทุกท่าน โดยเฉพาะ พระมหาบัณฑิต บรพบุรุษ คณะผู้บริหารและพนักงานเทศบาลตำบล มหาราช คุณทรงวุฒิ กระจ่างเฝ้า คุณวัชรพันธ์ แน่ประโคน คุณกัลยรัตน์ ดารา ตลอดจนผู้มีส่วน ร่วมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยฉบับนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณเจือ คุณสุทิน พึ่งอยู่ ที่ได้ให้ชีวิตและโอกาสในการศึกษา จนก้าวหน้ามาถึง ณ จุดนี้ ขอขอบคุณ คุณสมจิตร ผดุงชอบ ที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยมาโดยตลอด

วลีรัตน์ พึ่งอยู่